

การศึกษาภาพพจน์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ ภูมิรินทร์ บึงขาริ The Study of Figures of Speech and Concepts in The Songs of Phumin Buengchari

วรรณิษา มูเก็ม¹, สมิตร์ชาต พุมมา^{2*} และ จารึก จันทร์วงศ์³

Wannisa Mugem¹, Samitcha Pumma^{2*} and Jaruek Janwong³

¹ นักศึกษาระดับปริญญาตรี, หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชาภาษาไทย, คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ

¹ Undergraduate, Bachelor of Arts (Thai), Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University.

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ

² Asst.Prof. Ph.D., Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University.

³ อาจารย์,คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ

³ Lecturer, Faculty of Humanities and Social Sciences, Thaksin University.

* Corresponding author, E-mail: samitchapumma@yahoo.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาพพจน์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ ภูมิรินทร์ บึงขาริ โดยใช้ข้อมูลเพลง จำนวน 38 เพลงเป็นตัวอย่งในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ภาพพจน์มีทั้งสิ้น 7 ประเภท พบการใช้อุปลักษณ์มากที่สุด จำนวน 22 เพลง รองลงมา คือ คำถามเชิงวาทศิลป์ จำนวน 12 เพลง อุปมา จำนวน 8 เพลง อติพจน์และนามนัย จำนวน 7 เพลง สัญลักษณ์ จำนวน 6 เพลง และ บุคลาธิษฐาน จำนวน 4 เพลง ตามลำดับแนวคิดมีทั้งสิ้น 6 ประเภท ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความรักมากที่สุด จำนวน 16 เพลง รองลงมา คือ แนวคิดเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับคนรอบตัว จำนวน 9 เพลง แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตให้ดีกว่าก่อนที่จะหายไป จำนวน 6 เพลง แนวคิดเกี่ยวกับความพยายาม จำนวน 4 เพลง แนวคิดเกี่ยวกับการพอใจในสิ่งที่ตนมี จำนวน 2 เพลง และแนวคิดเกี่ยวกับการรักตัวเอง จำนวน 1 เพลง ตามลำดับ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สะท้อนเห็นว่าบทเพลงของภูมิรินทร์ บึงขาริ มีคุณค่าด้านการใช้ภาษาที่สวยงามและมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังด้านการดำเนินชีวิตให้มีความสุข

คำสำคัญ: บทเพลง, ภาพพจน์, แนวคิด, ภูมิรินทร์ บึงขาริ

Abstract

This research aimed to study the figures of speech and concepts that appear in the songs of Pumin Buengchari. There were 38 songs used as a sample. The results of the research showed that: A total of 7 types of figures of speech were found, with the most common use being metaphor (22 songs), followed by rhetorical question (12 songs), simile (8 songs), hyperbole and metonymy (7 songs), symbol (6 songs), and personification (4 songs), respectively. A total of 6 types of the concepts were found, including the concept about love the most (16 songs), followed by the concept about giving importance

to people around you (9 songs), the concept about living life well before it's too late (6 songs), the concept about making effort (4 songs), the concept about being satisfied with what you have (2 songs), and the concept about loving yourself (1 songs), respectively. The results of the research reflected that the songs of Pumin Buengchari had beautiful language value and useful concept for listeners to live a happy life.

Keywords: songs, figures of speech, the concepts, Phumin Buengchari

บทนำ

บทเพลงเป็นรูปแบบหนึ่งของการประพันธ์ที่เป็นศิลปะ โดยอาศัยภาษาประกอบเข้ากับท่วงทำนองดนตรีเพื่อถ่ายทอดแนวความคิดและเรื่องราวความเป็นไปของสังคมในแต่ละยุคสมัย (สินศักดิ์ ไตรสารศรี, 2538 : 1) นอกจากนี้บทเพลงยังเป็นวรรณกรรมที่เข้าถึงผู้รับสารหรือผู้ฟังได้ง่าย ทั้งยังสื่อสารสุนทรียภาพตลอดจนสร้างความสะท้อนอารมณ์ให้แก่ผู้ฟังได้ ดังที่ บุญยงค์ เกศเทศ (2536 : 116-117) กล่าวถึงวรรณกรรมเพลงไว้ว่า "เป็นบันเทิงคดีที่มีสาระประเภทหนึ่งในวรรณกรรมไทย เพราะเพลงจะเข้าถึงผู้คนที่ได้ดีกว่าวรรณกรรมประเภทอื่น โดยไม่ต้องไปพะวงอ่านเพียงผ่านหูก็เกิดสุนทรียภาพ มีรสชาติและเกิดความสะท้อนอารมณ์ได้"

ผู้วิจัยพบว่า ปัจจุบันมีบทเพลงหนึ่งที่โด่งดังมากในสื่อโซเชียล โดยมีเนื้อเพลงดังนี้

"จงมีชีวิตในวันต่อวันอย่างธรรมดา เก็บเกี่ยวไข้วคว้าแค่เพียงที่ไหวแล้วใจไม่เจ็บซ้ำ แล้วภูมิใจกับสิ่งที่ทำรวมทั้งจดจำแค่สิ่งที่ดี ไม่มีใครรู้ว่าพรุ่งนี้ เราอาจจะมีโอกาสอีกไหม ขอให้เราเป็นหนึ่งคนเมื่อแก่ชราที่มองขอบฟ้าเมื่อสุริยากำลังจะตกพื้น แล้วไม่มีสิ่งใดติดอยู่ในใจที่เคยหลงลืม ทำได้เพียงแค่ยืนโบกมือให้แก่ความหลังที่มันงดงาม เพียงแค่นั้น"

(สุดทาง: ภูมิพันธ์ บึงขารี่, 2566)

เนื้อเพลงดังกล่าวข้างต้น เป็นเหมือนการเล่าเรื่องราวที่แฝงไปด้วยข้อคิดในการใช้ชีวิต เป็นพลังบวกและสิ่งที่เตือนสติผู้ฟังได้ดี แสดงให้เห็นว่าเป็นเพลงที่กลั่นกรองออกมาจากใจ มีความงดงามทั้งภาษาและความหมาย ซึ่งบทเพลงหลายเพลงของภูมิพันธ์มักจะมีรูปแบบการนำเสนอที่มีเอกลักษณ์โดดเด่น และมีเสน่ห์เฉพาะตัว กล่าวคือ เนื้อหามักมีรูปแบบยาวคล้ายบทกวี มีการปรากฏแนวคิดสอนใจและมักใช้ภาพพจน์ในการนำเสนอเนื้อหา

ภูมิพันธ์ บึงขารี่ หรืออาร์ต นักร้องนำวงภูมิพันธ์ ศิลปินอินดี้ขวัญใจคนรุ่นใหม่มีเพลงฮิตของตัวเอง คือ "หล่นหายระหว่างทาง" "ผ่านวัยเยาว์" และ "ใครงามเลิศในปฐพี" แม้บทเพลงของภูมิพันธ์จะใช้ถ้อยคำง่าย ๆ ในการแต่งและสื่อสารแต่ในแต่ละวรรคตอนนั้น ได้แฝงไปด้วยเรื่องราวให้ขบคิดทุกบทเพลงที่ได้รับฟัง ได้สื่อถึงความเป็นธรรมชาติและสัจธรรมของมนุษย์ทุก ๆ คน และยังเป็นบทเพลงแห่งกำลังใจ รวมถึงเป็นพลังแห่งความหวังให้กับผู้ที่ได้รับฟัง ภูมิพันธ์เป็นทั้งนักร้องและนักแต่งเพลง ทุกบทเพลงล้วนมีความหมายแฝงไปด้วยข้อคิด สัจธรรมและปรัชญาการใช้ชีวิต ในการแต่งเพลงก็ได้นำเรื่องราวชีวิตตน ที่ได้พบเจอแต่งเป็นเนื้อเพลงและถ่ายทอดออกมาเป็นบทเพลงให้กับผู้ฟัง โดยส่วนใหญ่จะสอนแนวคิดเกี่ยวกับการพบเจอ การจากลา และการสูญเสีย ทำให้บทเพลงของภูมิพันธ์มีคุณค่าและโดดเด่นเฉพาะตัวรวมไปถึงมีอิทธิพลต่อผู้ฟังอีกด้วย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาภาพพจน์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของภูมิรินทร์ บึงขาริ

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิด

ผู้วิจัยได้บททวนเอกสารแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภาพพจน์

สุจิตรา จงสถิตวัฒนา (2548 :52) กล่าวว่า ภาพพจน์มีหลายประเภท สรุปได้ดังนี้

1. อุปมา (Simile) คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบสิ่งที่เหมือนกันโดยมีคำเชื่อมโยง เช่นคำว่า เหมือนดุจ ดัง เช่นปาน ราว ประหนึ่ง เพียง เทียม ฯลฯ เช่น บ้านหลังนี้เจียบราวกับป่าช้า

2. อุปลักษณ์ (Metaphor) คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบที่นำลักษณะเด่นของสิ่งที่ต้องการมากล่าวแทนที่โดยไม่มีคำเชื่อมโยงหรือบางครั้งหากมีคำว่า “เป็น” เช่น ไก่ค่อยผ่นค่อยผาย ระบายลายตีน เเดนดำเนินหงส์ยก่าง ในที่นี้เปรียบเทียบการเดินของไก่กับสีลาของหงส์

3. อนุนามนัย (Synecdoche) คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการใช้คุณสมบัติเด่น ๆ ส่วนหนึ่งเพื่อแทนความหมายทั้งหมด เช่น การเวลาคร่ำทุกสิ่งไปจากฉันทังไว้แต่ความทรงจำและรอยย่นที่ขอบตา รอยย่นที่ขอบตา เป็นเพียงส่วนเดียวของร่างกายที่แสดงถึงความชราในที่นี้รอยย่นที่ขอบตา หมายถึง ความแก่ชราหรือความร่วงโรยของสังขาร (ร่างกายทั้งร่าง)

4. อธินามนัย (Metonymy) คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการใช้ชื่อเรียกรวม ๆ แทนสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งหรือคนหนึ่งเช่น ไทยนี้รักสงบ ปกติเมื่อพูดว่า ไทยอาจรวมทั้งประเทศผู้คน แต่ในที่นี้ชาวไทย คือ คนไทยเท่านั้นไม่ใช่อย่างอื่น

5. บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการเปรียบเทียบโดยนำสิ่งไม่มีชีวิตหรือมีชีวิตแต่ไม่ใช่คนมากล่าวถึงราวกับเป็นคน เช่น ทะเลไม่เคยหลับใหล ใครตอบได้ไหมเอนจิงตึ้นนาข้าวและธัญพืชทั้งมวล ล้วนโค้งศีรษะให้อูทก

6. อติพจน์ (Hyperbole) คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบเกินความจริง เช่น รักคุณเท่าฟ้า เรียมรำนน้ำเนตรถ้วมถึงพรหม ภาพพจน์เกินความจริงเช่นนี้เป็นจริงได้ในความรู้สึก

7. สัทพจน์ (Onomatopoeia) คือ ภาพพจน์เปรียบเทียบโดยใช้คำเลียนเสียงหรือการใช้คำที่มีเสียง สี่ แสง ท่าทาง เช่น เปรดกู่ก้องน้องตะเบม

8. วิภาษ (Oxymoron) คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการใช้คำที่มีความหมายขัดแย้งกัน นำมาคู่กันได้ อย่างกลมกลืน เช่น ลมหนาวพัดอ้าวจนหนาวเหน็บเจ็บกระดูก

9. อรรถวิภาษ (Paradox) คือ ภาพพจน์ที่เกิดจากการแสดงความหมายที่ดูเหมือนจะขัดแย้งกัน หรือเป็นไปไม่ได้ แต่เมื่อวิเคราะห์ความหมายลึกลงไปอาจตีความได้อย่างกลมกลืน เช่น ออกชลคลาแคล้วแผ่นปฐพีอก ให้ความรู้สึกอบอุ่นนุ่มนวล แต่ ชล มีลักษณะไหลให้ความชุ่มชื้น ความเย็น ลักษณะทั้ง 2 อย่างนี้ขัดแย้งกันแต่ปรากฏอยู่ในสิ่งเดียวกัน เป็นความขัดแย้งที่ไปด้วยกันได้ “วิภาษ” เป็น การใช้คำที่ขัดแย้งมาเข้าคู่กันแต่อรรถวิภาษ หมายถึง ความที่ขัดแย้งกันแต่ไปด้วยกันได้

ในขณะที่ ศกุนตลา กะราลัย (2549 :17-20) ได้ศึกษาและสรุปประเภทของภาพพจน์ไว้ 12 ประเภท ดังนี้ อุปมา (simile) อุปลักษณ์ (metaphor) สัญลักษณ์ (symbol) นามนัย (metonymy) อติพจน์ (hyperbole) บุคลาธิษฐาน (personification) ปฏิทรรศน์ (paradox) ปฏิพจน์ (oxymoron) คำถามเชิง

วาทศิลป์ (rhetorical question) การเลียนเสียงธรรมชาติ (onomatopoeia) สัมพจน์ (synecdoche) และการกล่าวอ้างถึง (allusion)

2. แนวคิดหรือข้อคิด

คำว่า “ข้อคิด” มีความหมายคล้ายคลึงกับคำว่า “แนวคิด” ซึ่งอธิบายได้ดังนี้

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2554: 178) ได้ให้ความหมายของ “ข้อคิด” ไว้ว่า ประเด็นที่เสนอให้คิด, ประเด็นที่ชวนคิด

กุหลาบ มลลิกะมาส (2546: 105) กล่าวถึงแนวคิดไว้ว่า แนวคิด หมายถึง ทศนะ หรือมุมมองที่ส่งจากผู้เขียนมายังผู้อ่าน ผู้ประพันธ์จะมีแนวความคิดของตนที่มีอยู่ต่อโลก ต่อสังคมและต่อชีวิตมนุษย์แตกต่างกัน แนวคิดหรือปรัชญาของนักเขียนจึงมีหลายแนวและต่างพยายาม ถ่ายทอดแนวความคิดหรือปรัชญาต่าง ๆ นั้นในงานเขียนที่ตนแต่งขึ้นเสมอ

บุญยงค์ เกศเทศ (2525: 30) กล่าวถึงแนวคิดไว้ว่า แนวคิด หมายถึง ความคิดสำคัญที่สุดของเรื่อง ที่นักประพันธ์ต้องการแสดงในหนังสือเล่มนั้น ๆ เป็นเสมือนแนวในการดำเนินเรื่องของนักประพันธ์ นักประพันธ์จะแสดงแนวคิดได้โดยอาศัยตัวละครบทสนทนา และเหตุการณ์ในเรื่องเพื่อย้ำแนวคิดของเรื่อง

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2539: 250) กล่าวถึงแนวคิดไว้ว่าคือ "ความคิดอันเป็นศูนย์กลางในงานเขียนที่แสดงให้เห็นความเป็นจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ของมนุษย์"

อิรวดี ไตลังคะ (2543: 66) กล่าวว่า "แนวคิด หมายถึง ความคิดที่นำเสนอในเรื่อง ซึ่งสรุปจากสถานการณ์เฉพาะของโลกบนเทียงคคือออกมาเป็นความเข้าใจทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับโลกในชีวิตจริง แนวคิดในงานประพันธ์มี 2 ลักษณะ คือ

1. แนวคิดสำคัญหรือสาระสำคัญของเรื่อง บางทีเรียกว่า "แก่นเรื่อง" หมายถึงความคิดสำคัญที่ผู้แต่งใช้เป็นแนวทางในการผูกโครงเรื่อง เช่น แนวคิดสำคัญของเรื่อง ธรรมาธรรมะสงคราม คือ ธรรมะย่อมชนะอธรรม

2. แนวคิดอื่น ๆ คือ ความคิด หรือ ข้อคิด แง่คิดต่าง ๆ หรือ "สาร" ที่ผู้แต่งแทรกไว้ในเรื่อง เช่น แนวคิดอื่น ๆ ในเรื่องธรรมาธรรมะสงคราม นอกเหนือจากแนวคิดสำคัญมีหลายประการ พอจะยกเป็นตัวอย่างเป็นได้ดังนี้ ชันติจะช่วยให้ชนะอธรรมได้ ผู้ประพฤติธรรมย่อมก่อให้เกิดผลดีทั้งแก่ตนเองและแก่สังคมโดยรวม

เว็บไซต์ Icon Collective (2568) ได้ให้ความหมายไว้ว่าข้อคิดในเพลง หมายถึง แนวคิดหรือแง่คิดที่ผู้แต่งเพลงต้องการสื่อสารให้ผู้ฟังได้รับรู้ ซึ่งมักจะเป็นข้อความที่สะท้อนถึงประสบการณ์ชีวิต ความรู้สึกหรือคำแนะนำที่มีคุณค่า โดยผ่านการเล่าเรื่องหรือเนื้อเพลง เพลงบางเพลงอาจให้ข้อคิดเกี่ยวกับความรักการต่อสู้ในชีวิต หรือการมองโลกในแง่บวกข้อคิดในเพลงจึงเป็นเหมือนการสะท้อนความรู้สึก หรือแง่มุมต่าง ๆ ที่อาจช่วยให้ผู้ฟังได้เรียนรู้หรือปรับตัวในชีวิตจริง

ข้อคิดในเพลงสามารถแบ่งออกได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับเนื้อหาและความหมายของเพลงนั้น ๆ โดยทั่วไป สามารถแบ่งได้เป็นประเภทต่าง ๆ เช่น

1. ข้อคิดด้านความรัก เพลงที่พูดถึงความรู้สึกในความรักทั้งในแง่ดีและแง่ร้าย เช่น ความรักที่ต้องการการดูแลเอาใจใส่ หรือการเจ็บปวดจากความรัก

2. ข้อคิดด้านชีวิตและการใช้ชีวิต เพลงที่สะท้อนถึงการใช้ชีวิตการมองโลกในแง่บวกหรือลบ การต่อสู้กับอุปสรรค หรือการหาความสุขในชีวิต

3. ข้อคิดด้านการต่อสู้และความพยายาม เพลงที่ให้อำนาจใจเกี่ยวกับการเอาชนะอุปสรรค ความพยายามในการทำสิ่งต่าง ๆ และการไม่ยอมแพ้
4. ข้อคิดด้านสังคมและโลก เพลงที่สะท้อนถึงปัญหาสังคม เช่น ความยากจน ความไม่เป็นธรรม หรือการเรียกร้องความเท่าเทียมในสังคม
5. ข้อคิดด้านความฝันและการสร้างแรงบันดาลใจ เพลงที่พูดถึงการตามหาฝัน ความเชื่อมั่นในตัวเอง หรือการเดินตามเส้นทางที่ตัวเองต้องการ
6. ข้อคิดด้านการเรียนรู้และการเติบโต เพลงที่สะท้อนการเรียนรู้จากความผิดพลาด การเติบโตจากประสบการณ์และการพัฒนาเป็นคนที่ดีขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การสำรวจข้อมูล

ผู้วิจัยได้สำรวจข้อมูลบทเพลงของภูมิมินท์ บึงขารีย์ ทางช่องยูทูป Phumin (Official) โดยการศึกษาบทเพลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2564 จนถึง ปี พ.ศ. 2567 เป็นจำนวน 38 เพลงพร้อมทั้งศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาพพจน์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลง เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา

2. การคัดเลือกข้อมูล

ผู้วิจัยได้คัดเลือกบทเพลงของภูมิมินท์ บึงขารีย์ ทางช่องยูทูป Phumin (Official) เฉพาะ ปี พ.ศ. 2564 จนถึง ปี พ.ศ. 2567 รวมทั้งสิ้นจำนวน 38 เพลง ซึ่งถือเป็นตัวแทนในการวิเคราะห์ข้อมูลที่เพียงพอและเป็นผลงานการประพันธ์ของภูมิมินท์ บึงขารีย์ ทั้งหมด ดังต่อไปนี้

ปี พ.ศ. 2564 มีจำนวน 9 เพลง ดังนี้ 1. ปูย่าหลาน 2. เสรีอัญชัน 3. จักรวาลสัมพันธ์กันอยู่ 4. ยินดีมากกว่า 5. ไม่ถือโทษโกรธเคือง 6. ไครงานเลิศในปฐพี : ร้องคู่กับศิลปิน วรินทร์ (ศิวรินทร์ พูลพงษ์) 7. อัสตง 8. แสงตะเกียงปลายดอย และ 9. เรือน้อยผู้ยิ่งใหญ่

ปี พ.ศ. 2565 มีจำนวน 13 เพลง ดังนี้ 1. มัธยม 2. บันทึกชีวิตในสมุดสีดำ 3. หากเรียนมาพบกันใหม่ 4. การจากลาคือเรื่องหนึ่ง 5. ฉันทินดีโอบกอดเธอ 6. หากมีรัก 7. นายหญิง 8. หิ่งห้อย พระจันทร์ดวงดาว 9. ภาพทรงจำในกาลเวลา 10. หล่นหายระหว่างทาง 11. จดหมายถึงดาวพลูโต 12. ผ่านวัยเยาว์ และ 13. อายากให้ลองฟัง

ปี พ.ศ. 2566 มีจำนวน 11 เพลง ดังนี้ 1. ตกตะกอน 2. ผู้มีอิทธิพล 3. ดอกไม้ที่ไร้กลิ่น 4. สุดทาง 5. พอแล้วพอ 6. ท้องฟ้าต่างกันฉันใด 7. สุดจะเกินใจ 8. ฉันทโคตรฝัน 9. วัฏจักรความรู้สึก 10. ประกายฝน และ 11. คำผ่านทาง

ปี พ.ศ. 2567 มีจำนวน 5 เพลง ดังนี้ 1. เปลี่ยนผันไปตามวิถี 2. รัตติกาล 3. เราไม่ใช่ส่วนเกิน 4. ไม่มีพรุ่งนี้ไว้รอใคร และ 5. เพราะเธอคือดอกไม้ : ร้องคู่กับศิลปิน วรินทร์ (ศิวรินทร์ พูลพงษ์)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตจากเว็บไซต์ <http://www.youtube.com> โดยข้อมูลที่ผู้วิจัยนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ถ่ายทอดบทเพลงทั้งหมดมาเป็นตัวอักษรด้วยตนเอง เพื่อคัดเลือกข้อมูลและคัดเฉพาะข้อมูลที่เป็นการใช้ภาพพจน์ และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการจัดกลุ่มข้อมูลจากการวิเคราะห์และได้เรียบเรียงผลการวิจัย โดยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ผู้วิจัยได้แบ่งข้อมูลด้านเนื้อหาเป็น 2 ประเด็น ได้แก่

1. ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของ ภูมิมินท์ บึงขาริ
2. แนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ ภูมิมินท์ บึงขาริ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของภูมิมินท์ บึงขาริ ทั้งหมด 38 เพลง พบภาพพจน์และแนวคิด ที่ปรากฏดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของ ภูมิมินท์ บึงขาริ

ภาพพจน์เป็นศิลปะในการใช้ภาษาอย่างหนึ่ง โดยมีจุดประสงค์เพื่อจะขยายความและเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด เมื่อผู้ประพันธ์นำโวหารมาประกอบในการแต่งบทเพลงก็จะทำให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามและเข้าใจความหมายได้อย่างกว้างขวางและลึกซึ้ง จากการศึกษาบทเพลงของภูมิมินท์ พบภาพพจน์ทั้งสิ้น 7 ประเภท ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ สัญลักษณ์ นามนัย อติพจน์ บุคลาธิษฐาน และคำถามเชิงวาทศิลป์ดังต่อไปนี้

1.1 อุปมา (simile) คือ การเปรียบเทียบสิ่งหนึ่งกับอีกสิ่งหนึ่ง ที่โดยธรรมชาติแล้วมีสภาพที่แตกต่างกัน แต่มีลักษณะเด่นร่วมกันและใช้คำที่มีความหมายว่าเหมือนหรือคล้ายเป็นคำแสดงเปรียบเทียบ เพื่อบ่งชี้ให้เห็นจริงว่าเหมือนอย่างไรและในลักษณะใด เช่น ให้เห็นความงาม ความรัก เป็นต้น และจะใช้คำเชื่อมแสดงการเปรียบเทียบไว้อย่างชัดเจน เช่น คล้าย เหมือน ดัง ดังหนึ่ง ราว ราวกับ ดุจ ประดุจ เปรียบปาน เป็นต้น จากการศึกษาพบการใช้อุปมา ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เธอเปรียบดังต้นไม้ ที่เด่นสวยหลายราตรี ผลัดใบสีเขียวขจี ส่องสูง
เทียบแผ่นฟ้า มีต้นไม้มากมาย ที่ผุดขึ้นตามกาลเวลา เปรียบดังผู้คน
นานา ที่ผ่านมาในชีวิตเธอ”

(ฉันทินดีโอบกอดเธอ: ภูมิมินท์ บึงขาริ, 2565)

จากตัวอย่างข้างต้นคำอุปมาที่พบ คือคำว่า “เปรียบดัง” จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึง การเปรียบเทียบผู้หญิงเหมือนต้นไม้ใหญ่ที่เด่นและสวยงาม มีต้นไม้มากมายที่โตขึ้นรอบ ๆ ต้นไม้ใหญ่เหมือน ผู้คนที่ผ่านเข้ามาและอยู่ล้อมรอบตัวเธอ

“ไม่ต้องห่วงฉัน เพราะฉันสบายดี แต่แค่ในตอนี้ ฉันนั้นยังไม่ชิน
เหมือนนกที่ไม่กล้าบินออกสู่ฟ้าไกล ขอให้เธอโชคดี ฉันทินดีเสมอ
ขอให้เธอได้เจอ รักที่มันคู่ควร”

(ฉันทินดีโอบกอดเธอ: ภูมิมินท์ บึงขาริ, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นคำอุปมาที่พบ คือ คำว่า “เหมือน” จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึง การเปรียบเทียบความไม่กล้าหาญพ้อ เหมือนกับนกที่ไม่กล้าบินออกไปยังโลกกว้างเพื่อเผชิญความจริง ว่า ในชีวิตนั้นไม่ได้มีคนรักคนเดิมอยู่ในชีวิตแล้ว

1.2 อุปลักษณ์ (metaphor) คือ การเปรียบเทียบด้วยการกล่าวว่าสิ่งหนึ่งเป็นอีกสิ่งหนึ่งโดยใช้คำ แสดงการเปรียบเทียบว่า “เป็น” หรือ “คือ” ความหมายจึงลึกซึ้งกว่าอุปมาจากการศึกษาพบการใช้ อุปลักษณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ฉันเป็นนกเสรีที่จะบินไปที่ใดก็ได้ สูงจากพื้นดินขึ้นไปสามารถบินไป
ได้ทั่วแผ่นดินฟ้า แต่ฉันไม่ไปดีกว่าเพราะว่านกไม่ใช่ที่ฝัน แต่ลองมอง
กลับกัน ถ้าเป็นอัญชันอยู่ไหนก็ไปหา”

(เสรีอัญชัน: ภูมิรินทร์ บึงขาริ, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้นคำอุปลักษณ์ที่พบ คือ คำว่า “เป็น” จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึง
การเปรียบเทียบเป็นนกที่เสรีเพราะนกเสรีนั้น สามารถบินไปที่ไหนก็ได้ตามใจต้องการและมีอิสระ บินไป
ได้จากพื้นดินไปยังทั่วแผ่นดินฟ้า

“ถ้าฉันตัวฉันเป็นเรือ ฉันจะต้องเดินต่อไป เพื่อคนข้างหลังมากมาย
เฝ้ารอจุดหมายหมายถึงความมุ่งมั่น ให้เลวร้ายเพียงใดก็จะไปให้ถึง

(เรื่อน้อยผู้ยิ่งใหญ่: ภูมิรินทร์ บึงขาริ, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้นคำอุปลักษณ์ที่พบ คือ คำว่า “เป็น” จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึง
การเปรียบเทียบเป็นเรือ คือ การที่ต้องเป็นผู้นำในการปกป้องและนำพาทุกคนให้ไปถึงจุดหมาย
เหมือนเรือที่บรรทุกสินค้า แต่เปลี่ยนเป็นการบรรทุกผู้คนและความหวังมากมายเพื่อให้ถึงฝั่งฝัน แม้จะเจอ
ปัญหาหรืออุปสรรคที่เลวร้ายมากเพียงใด ก็ต้องปกป้องคนในเรือให้ปลอดภัย

1.3 สัญลักษณ์ (symbol) คือ การเปรียบเทียบที่เรียกสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยใช้คำอื่นแทนคำที่ใช้เรียก
นั้นเกิดจากการเปรียบเทียบและตีความ ซึ่งใช้กันมานานจนเป็นที่เข้าใจโดยทั่วไปจากการศึกษาพบการใช้
สัญลักษณ์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ในวันที่เลวร้ายยังมีดอกไม้ขึ้นบนเปลวไฟ เสียงป็นดังมาแต่ไกล แต่
ว่าเสียงหัวใจมันดังกว่าป็น ผ่านมาไม่กี่ปีสงครามกลางเมืองเคลื่อนมา
ที่ไทย”

(ปยุตฺถาหลาน: ภูมิรินทร์ บึงขาริ, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้นคำสัญลักษณ์ที่พบ คือ “ดอกไม้” และ “เปลวไฟ” กล่าวคือ ดอกไม้ ในนี้ที่
ไม่ได้หมายถึงพืชแต่เป็นการใช้เรียกแทนสิ่งดี ๆ ที่เกิดขึ้นท่ามกลางวันเวลาที่กำลังเลวร้าย เปลวไฟ ในที่นี้
ไม่ได้หมายถึงไฟแต่เป็นการใช้เรียกแทนเหตุการณ์ที่เลวร้าย จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงว่าแม้ใน
ช่วงเวลาที่เลวร้ายก็มีสิ่งดี ๆ เกิดขึ้นท่ามกลางเปลวไฟได้

“การศึกษาเด็กน้อยบนภูเขา คือ ด้านมืดที่เราไม่เคยจะเอามาแก้ไขสัก
ที พี่จำเด็กน้อยอยู่บนนั้น เขาต้องมีความสำคัญ เท่าเทียมเด็กน้อย
ที่อยู่พื้นล่าง คือคำขอข้อสุดท้ายของเรื่อจ้าง”

(แสงตะเกียงปลายดอย: ภูมิรินทร์ บึงขาริ, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้นคำสัญลักษณ์ที่พบ คือ “เรื่อจ้าง” ซึ่งเป็นคำที่ใช้เปรียบเปรยกับอาชีพครูหรือ
อาจารย์ ที่เป็นเหมือนเรื่อจ้างคอยส่งลูกศิษย์ให้ถึงฝั่ง จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงการศึกษาไทย
ในพื้นที่บนดอยที่ห่างไกลความเจริญ

1.4 นามนัย (metonymy) คือ การใช้คำหรือวลี ซึ่งแบ่งลักษณะหรือคุณสมบัติของสิ่งหนึ่งสิ่งใด
มาแสดงถึงความความหมายแทนสิ่งนั้นทั้งหมด จากการศึกษาพบการใช้นามนัย ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ครูถวิลลาแล้วเมืองตึกสูง และเส้นทางที่มุ่งจะมุ่งสู่ตอย ทุรกันดาร
ที่ตรึงนั้นยังมีเพียงน้องฉันเด็กน้อยยังรอวันที่การศึกษาเข้ามาไขโลมใจ”

(แสงตะเกียงปลายดอย: ภูมิรินทร์ บึงขาริ, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้นคำภณณัยที่พบ คือ “เมืองตึกสูง” เป็นคำใช้เรียกลักษณะเมืองที่มีความเจริญก้าวหน้าและทันสมัย เนื้อหากล่าวถึงครุที่ออกจากเมืองเดินทางไปยังดอยที่ทุรกันดาร

“มีบางคำที่ยังค้างคาจากชายชราผู้เปลี่ยวเหงา วันเวลากาลังจะพรวก
เอา ตัวของเขา คินสู่ดิน”

(หล่นหายระหว่างทาง: ภูมิณินท์ บึงชาริ, 2565)

จากตัวอย่างข้างต้นคำภณณัยที่พบ คือ “คินสู่ดิน” เป็นคำที่ใช้เรียกลักษณะ คือ ความตาย เพราะเมื่อเราตายก็จะกลับคินสู่ธรรมชาติ จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกลลวถึง วันเวลากาลังจะผ่านพ้นไปและจะพาชายชราสู่ความตายที่ไม่อาจหนีได้

1.5 อติพจน (hyperbole) คือ การกลลวเกินจริง ซึ่งเป็นความรู้สึกหรือความคิดของผู้กลลว ที่ต้องการย้ำความหมายให้ฟังหนักแน่นจริงจัง ทั้งผู้กลลวและผู้ฟังก็เข้าใจว่ามีใช่เป็นการกลลวเท็จจากการศึกษาพบการใช้อติพจน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ครั้งเมื่อเรากันข้างกาย ความไวใจมากมายเพียงนี้ เหมือนเวลาสั้น
ลงทุกที อยากให้มีวันหนึ่งสักล้านชั่วโมง ลมพัดมาเวลาเริ่มเปลี่ยน
เรื่องราวก็ผิดเพี้ยนไปจากความเดิม”

(หากมีรัก: ภูมิณินท์ บึงชาริ, 2565)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการกลลวเกินจริง คือ “อยากให้มีวันหนึ่งสักล้านชั่วโมง” เนื้อหาของเพลงเป็นการกลลวถึงตอนที่ไม่มีคนที่รักอยู่ข้างกายแล้ว ทำได้เพียงคิดถึงเวลาที่เคยมีร่วมกันในตอนนั้น ทำให้อยากมีเวลาวันหนึ่งมีสักล้านชั่วโมง เพราะในความเป็นจริงแล้วเวลาในวันหนึ่งวันมีเพียง 24 ชั่วโมงเท่านั้น

“ทำไมในยามที่ฉันเริ่มรู้สึกตัวความตายคืบคลาน บริวารเป็นหมื่น
แสนล้านไม่เจอสักคนหากเมื่อต้องลา”

(ผู้มีอิทธิพล: ภูมิณินท์ บึงชาริ, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นอติพจนการกลลวเกินจริง คือ “บริวารเป็นหมื่นแสนล้าน” จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกลลวถึงว่าเมื่อความตายเข้ามาใกล้ตัว จะมีบริวารมากมายขนาดไหนแต่ก็ไม่มีใครสักคนที่อยู่ในช่วงเวลาที่ต้องการ จึงเป็นการกลลวเกินจริงโดยเปรียบเทียบว่าเหมือนมีบริวารเป็นแสนหมื่นล้านคนก็ไม่มีคามหมาย

1.6 บุคลาธิษฐาน (personification) คือ การสมมติให้สิ่งที่ไม่มีชีวิต ไม่มีชีวิต ไม่มีคามคิด สิ่งที่เป็นนามธรรม หรือสัตว์ให้มีสติปัญญาอารมณ์หรือกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ จากการศึกษพบการใช้บุคลาธิษฐาน ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“แต่ถ้ามันเป็น ภูเขาที่คอยอุ้มชูพงศ์พันธุ์ หน้าหนาวมากมาย ต่อให้
จะเสื่อมสลายก็จะกลลลกลายเป็นปุยดิน”

(ผู้มีอิทธิพล: ภูมิณินท์ บึงชาริ, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นบุคลาธิษฐาน คือ การกลลวถึงภูเขา เป็นสิ่งที่ไม่มีชีวิต ให้มีกิริยาอาการเหมือนมนุษย์ โดยการใช้คำกริยาคำว่า อุ้มชู จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกลลวถึงบุคคลที่คอยดูแลคนอื่นแต่สุดท้ายเมื่อตายจากก็ต้องถูกลืม

“ไม่ใช่ฝนไม่ใช่ลารที่หล่อเลี้ยงความงามของเจ้า ดอกหญ้าไม่คิด
บ้งเลยหรือเปล่า ว่าเจ้าสวยงามทุกวันนี้เพราะใคร”

(วัณจักรความรู้สึก: ภูมิณินท์ บึงชาริ, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นบุคลาธิษฐาน คือ การกล่าวถึงดอกหญ้าที่ไม่มีความคิด เป็นเพียงพืชชนิดหนึ่ง ซึ่งทำให้มีความรู้สึกนึกคิดเหมือนมนุษย์ จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงการถามคำถามต่ออีกฝ่าย ว่ารู้หรือเปล่าที่ได้สวยงามอยู่ทุกวันนี้เพราะใครที่คอยดูแล

1.7 คำถามเชิงวาทศิลป์ (Rhetorical question) คือ การตั้งคำถามแต่ไม่ได้หวังคำตอบหรือถ้ามีคำตอบก็เป็นคำตอบที่ทั้งผู้ถามและผู้ตอบรู้ดีอยู่แล้ว จากการศึกษาพบการใช้คำถามเชิงวาทศิลป์ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“นานวัน กว่าความรัก จะตกตะกอนเป็นความหวานฉ่ำ เธอคิดให้ดี
หรือยัง ถ้าในสักวันต้องกลายเป็นคนแปลกหน้า”

(อยากให้ลองฟัง: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2565)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การถามที่ไม่ต้องการคำตอบในประโยคที่ว่า “เธอคิดให้ดีหรือยัง” จากเนื้อหาของเพลงเป็นประโยคที่ทำให้ผู้ฟังลองคิดและไตร่ตรอง เพื่อปลุกความสงสัยและเน้นย้ำประโยคให้มีความน่าสนใจ เนื่องจากไม่มีคำตอบที่ชัดเจนสำหรับคำถามนี้

“เวลาที่เหลือ คงมีตสนิท คงไม่เอยาคิดจะทำสิ่งใด ฉันทเลยปล่อยวาง
ใครเข้าใครออก ก็ปล่อยให้เขานั้นได้เลือกเองที่เป็นแบบนี้”

(ดอกไม้ที่ไร้กลิ่น: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นคำถามเชิงวาทศิลป์ คือ การถามที่ไม่ต้องการคำตอบในประโยคที่ว่า “คงไม่เอยาคิดจะทำสิ่งใด” จากเนื้อหาของเพลงเป็นการสื่อถึงการไม่เอยาคิดจะทำสิ่งใดเลย ซึ่งเป็นการเน้นย้ำประโยค เนื่องจากไม่จำเป็นต้องมีคำตอบสำหรับประโยคดังกล่าว

2. แนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ ภูมิมินท์ บึงขารี่

บทเพลงเป็นวรรณกรรมประเภทหนึ่งที่แฝงแนวคิดหรือข้อคิดคติเตือนใจต่าง ๆ ไปในเนื้อหาของเพลง ทำให้ผู้ฟังหรือผู้อ่านสามารถรับรู้ได้ว่าเนื้อเพลงมีแนวคิดที่เป็นประโยชน์อย่างไร แล้วจึงนำแนวคิดเหล่านั้นมาปรับใช้ในชีวิต และเพื่อรับรู้ว่ามีผู้แต่งต้องการให้แนวคิดกับผู้ฟังอย่างไร จากการศึกษาพบแนวคิด 6 ประเภท ได้แก่ การใช้ชีวิตให้ดีกว่าก่อนที่จะหายไป การให้ความสำคัญกับคนรอบตัว ความรัก ความพยายาม การพอใจในสิ่งที่ตนมี และการรักตัวเอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 การใช้ชีวิตให้ดีกว่าก่อนที่จะหายไป หมายถึง การทำในสิ่งต่าง ๆ ที่อยากทำโดยไม่ต้องรอคอยเวลาให้ผ่านไปอย่างสูญเปล่า จากการศึกษาพบแนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตให้ดีกว่าก่อนที่จะหายไป ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เอยาคจะย้อนกลับไปแก้ไข เอยากกลับไปใช้ช่วงเวลาให้พอใจ
เพราะถ้าฉันรู้แบบนี้ ก็คงไม่รอให้มันสาย ถ้าเกิดสุดท้ายต้องมา
เสียดายคืนวัน ความฝันที่หลุดลอย เพราะฉันมัวคอยเวลาอยู่อย่างนั้น
ในตอนนี้ที่ทำได้คือหายใจเพื่อผ่านวัน ระลึกความฝันที่หล่นหาย”

(หล่นหายระหว่างทาง: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2565)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตให้ดีกว่าก่อนที่จะหายไป คือ เอยารอให้วันเวลามันสายไป จนปล่อยให้ความฝันที่อยากทำหล่นหาย จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงคนหนึ่งที่เพิ่งจะนึกถึงความฝันในวันวานที่เขาไม่ได้ลงมือทำแต่ตอนนี้ เขาไม่มีแม้แต่แรงที่จะก้าวเดินเพื่อทำสิ่งเหล่านั้น ทำให้เขาคิดเอยาคจะย้อนเวลากลับไปทำในสิ่งที่ค้างคาใจ แต่ก็ทำได้เพียงระลึกถึงความฝันเท่านั้น

“เพราะเราต่างล้วนอยากย้อนเวลากลับไปเริ่มใหม่ ไม่มีใครไหนอยากให้หัวใจเจ็บปวดสักคน แต่สุดท้ายก็ต้องจำนน นี่คือเหตุผลของการเติบโต ถ้าย้อนเวลาไปได้ก็คง ไม่มีพรุ่งนี้ไว้รอใคร ไม่อาจหยุดยั้งให้เข็มเวลาไม่ผ่านพ้นไป ไม่อาจไขว่คว้าจะยื้อให้ใครอยู่เคียงข้างเรา ที่ผ่านมาแล้ว ขอให้แล้วไป ที่เคยหล่นหายล้วนเพียงส่วนหนึ่ง ถ้าเกิดว่าใจนั้นยังคิดถึง ก็เก็บให้ลึกลงข้างใน”

(ไม่มีพรุ่งนี้ไว้รอใคร: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2567)

จากตัวอย่างข้างต้น เป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตให้ดีกว่าที่จะสายไป คือ สิ่งที่ผ่านมาแล้วไม่สามารถที่จะย้อนกลับไปได้ซะทีเดียวเพราะเวลามักเดินไปข้างหน้าเสมอ จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงว่า เราทุกคนล้วนอยากย้อนเวลากลับไปแก้ไขเรื่องราวต่าง ๆ แต่สุดท้ายก็ต้องยอมจำนนต่อเวลา ทำได้เพียงทำเรื่องราววันนี้ให้ดีที่สุดเพื่อการเติบโตของตนเองและเก็บเรื่องราวที่เคยผิดพลาดไว้ในใจ

2.2 การให้ความสำคัญกับคนรอบตัว คือ คนที่อยู่ใกล้ตัวเรามากที่สุดและคอยช่วยเหลือเรามากที่สุดแต่เรามักมองข้ามคนที่อยู่ใกล้ตัวที่สุดมักเป็นสิ่งที่ไม่สำคัญที่สุด สิ่งที่เราเห็นอยู่ทุกวันจนเราละเลยและมองข้ามความสำคัญของคนเหล่านี้ไป จากการศึกษาพบแนวคิดการให้ความสำคัญกับคนรอบตัวดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ไม่อยากจะจากไปทั้งที่ใจยังโหยหา ตะวันสิ้นแสงฉันคงต้องลา อย่างไม่เสียน้ำตาสักเพียงนิดเดียว การเดินทางทุกช่วงชีวิต จะคิดเพียงแค่ว่าให้ถึงแค่นั้น จนบางครั้งเผลอลืมคะนึ่ง คนที่ซึ่งอยู่เคียงข้างกาย เพราะว่ามีความรักยอมดีกว่าชัง มีความหวังยอมดีกว่าไร้ มีความรู้สึกยอมดีกว่าไม่ เพราะถ้าจากไปก็ไร้ตัวตนตลอดการ”

(บันทึกชีวิตในสมุดสีดำ: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2565)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับคนรอบตัว คือ การใช้ชีวิตจนลืมถึงคนที่อยู่ข้างกาย จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงการนึกถึงคนข้างกาย ให้ความสำคัญกับคนรอบตัวไว้ดีกว่าไม่มีใครให้เรานึกถึงหรือคอยเป็นห่วง เพราะถ้าเราจากไปก็จะไม่มีความหมายต่อคนรอบข้างหรือความทรงจำที่ดีต่อกันเลย

“และบทเพลงนี้ถึงเธอผู้แสนไกล ทั้งจากกันไปด้วยตายหรือว่ายังมีชีวิต ขอให้จงโปรดรู้ว่าอยู่ตรงนี้เหงาเกินกว่าคิด ผู้ที่อยู่ทางนั้นมีไหมสักนิดที่คิดถึงกัน ขอโทษบางครั้งถ้าฉันนั้นอาจหลงลืม ขอโทษที่คิดว่าเธอจะยืนที่เดิม ต่อให้เราได้พบกันทั้งหลายก็ไม่ลืม หรือต่อให้มีวันคืนได้เรียนรู้ผู้คนมากมาย แต่ที่ครั้งหนึ่งเสียไปไม่มีสิ่งไหนเข้ามาทดแทน จากด้วยความที่คิดว่าเธอจะยืนอยู่ที่เดิม”

(สุดจะเกินใจ: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับคนรอบตัว คือ อย่าคิดว่าจะมีคนรอบตัวอยู่ข้างกายไปตลอดชีวิต จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงคนที่อยู่แสนไกล ทั้งจากกันทั้งที่ยังมีชีวิตหรือจากกันไปด้วยความตายมาพรากไป อยากให้คนที่อยู่ไกลได้รู้ว่ายังคิดถึงและห่วงใยเพราะในตอนที่ยังอยู่ด้วยกันนั้น อาจหลงลืมหรือละเลยกันไป

2.3 ความรัก หมายถึง ความรู้สึกสภาพทางอารมณ์และเจตคติต่าง ๆ ซึ่งอาจมีตั้งแต่ความพอใจทั่วไปจนถึงความดึงดูดระหว่างบุคคล อีกทั้งความรักยังสามารถหมายถึงความต้องการความสัมพันธ์ทางเพศจากการศึกษาพบแง่เกี่ยวกับความรัก ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ฉันเขียนบทเพลงนี้ให้ความรักที่มันกำลังจะจบ ให้ลองได้ทบทวนถึงความสัมพันธ์ที่มันกำลังจะขาด นานวัน กว่าความรักจะตกตะกอนเป็นความหวานฉ่ำ เธอคิดให้ดีหรือยังถ้าในสักวันต้องกลายเป็นคนแปลกหน้า ฉันแค่เป็นห่วงเพราะฉันนั้นรัก ฉันเลยอยากมาเตือนก็แค่นั้น คิดดูให้ดีกว่าจะพบกันกว่าจะรักกันมันไม่ใช่เรื่องง่าย”

(อยากให้ลองฟัง: ภูมิรินทร์ บึงขารี่, 2565)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับความรัก คือ การทบทวนเรื่องราวความรักให้ดีกว่าที่จะต้องเลิกกัน จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงความรักนั้นไม่ได้มีแค่เรื่องที่แย่ ก่อนที่จะเลิกรากันไปอยากให้ลองทบทวนถึงเรื่องราวความรักที่เคยมีต่อกันว่ามีความสุขเพียงใด กว่าความรักจะก่อตัวขึ้นมาในใจต้องใช้เวลาเท่าไร กว่าจะได้พบกันหรือรักกันไม่ใช่เรื่องง่าย

“เหมือนว่าย้งวนเวียนเป็นส่วนหนึ่งอยู่ในชีวิต เหมือนไม่มีสิ่งใด จะหลุดลอยจากใจไปได้ และเหมือนบางคนไม่เคย ที่จะเลื่อนจากใจไปไหน แค่เพียงย้ายจากข้างๆ กาย สู่ความทรงจำ เมื่อที่ครั้งได้พบ ยินดีที่ได้รู้จัก และเมื่อยามหมดรักจากกันก็ยังยินดี เพราะถ้าความรักมันก่อตัว ต่อให้อีกคนหลุดลอยไปไหน แต่ความหมายทุกๆ เรื่องราวไม่ลบเลือนลง”

(ตกตะกอน: ภูมิรินทร์ บึงขารี่, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับความรัก คือ การยินดีที่ได้พบและได้รักใครสักคนถึงแม้จะหมดรักกัน จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงช่วงชีวิตที่ได้พบเจอกับความรักที่ดี การได้พบเจอกับบางคนที่เป็นความทรงจำที่ดีในชีวิต เราควรจะยินดีที่ได้พบเจอถึงแม้ต้องจากกัน เพราะเป็นความรักที่ได้ก่อตัวขึ้นมาภายในใจที่สวยงาม

2.4 ความพยายาม หมายถึง การลงมือทำสิ่งต่าง ๆ อย่างเต็มที่โดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคหรือปัญหาเพื่อเป้าหมายและความสำเร็จ จากการศึกษาพบแนวคิดเกี่ยวกับการความพยายาม ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“เพื่อคนข้างหลังมากมาย เฝ้ารอจุดหมายถึงความมุ่งมั่น เจตนารมณ์ที่กว้างไกล บวกเข้ากับใจที่มั่นคง จะเอาชนะคลื่นและลม ไม่เคยจะสนแม้ทางจะไกล เปรียบเรือลำน้อยแค่เศษไม้ เทียบกับทะเลกว้างไกลไพศาล แต่สุดท้ายยังงัดก็ตาม ฉันจะแบกฝันผู้คนในเรือให้ไปถึง”

(เรื่อน้อยผู้ยิ่งใหญ่: ภูมิรินทร์ บึงขารี่, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับความพยายาม คือ ความพยายามเพื่อทำตามความฝันและเพื่อคนที่อยู่ข้างหลัง จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงการพยายามฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ เพื่อความหวังของคนข้างหลังที่เปรียบเหมือนตนนั้น เป็นเรื่อน้อยมีความมุ่งมั่นที่จะเอาชนะคลื่นลมต่าง ๆ เพื่อส่งคนในเรือให้ถึงฝั่งได้อย่างปลอดภัย

“บทเพลงนี้ที่ฉันเขียน เขียนแทนการให้กำลังใจ ให้เธอเก็บเอาไว้
เอาไว้ฟังตอนที่เธอเหนื่อยล้า หากท้องฟ้ามันไม่เป็นดังใจ มองไปบน
นั้นมีเมฆปกคลุม อย่าคิดมากเกินไป ท้องฟ้าวันพรุ่งนี้อาจแปรเป็นอื่น
เชื่อว่าชีวิตจะต้องเป็นแบบนี้ ทุกๆนาที่ย่อมมีการเปลี่ยนแปลง สุดขอบ
ฟ้าดวงดาวไรแสง พรุ่งนี้จะมีวันอาจคืนความงาม”

(ท้องฟ้าต่างกันฉันใด: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับความพยายาม คือ การให้กำลังใจในความพยายาม
เมื่อหลาย ๆ อย่างไม่เป็นดังใจที่หวัง จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงการให้กำลังใจผ่านบทเพลง
เมื่อต้องเจอกับวันที่เหนื่อยล้า หรือเจอกับหลายอย่างที่ไม่ได้เป็นไปตามที่หวัง แต่สุดท้ายแล้วทุกอย่างก็จะ
ผ่านไปเพราะชีวิตเชื่อว่าเราจะเจอกับปัญหาอยู่ตลอดเวลา พรุ่งนี้อาจจะดีกว่าเมื่อวาน

2.5 การพอใจในสิ่งที่ตนมี คือ พอใจในสิ่งที่เรามีแปลว่าได้เท่าไรก็พอใจ แม้คนอื่นจะได้มากกว่าก็ไม่
เป็นทุกข์ ไม่โลภมากและไม่เอาตัวเองเข้าไปเปรียบเทียบกับใคร จากการศึกษาพบแนวคิดเกี่ยวกับ
การพอใจในสิ่งที่ตนมี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“คุณค่าของแต่ละอย่างอยู่ที่การให้ค่าของคน อย่างดอกไม้ข้างทาง
ถนน หากมองจากคนที่ชอบก็ว่าสวย ชีวิตของคุณก็ด้วยจะดูสวยงาม
เมื่อคนมองมา บางครั้งก็ดูไร้ค่าถ้าที่แห่งนั้นไม่ใคร่ดูแล ก่อนเคยคิดว่า
ตัวเอง ไม่ได้เลิศหรูสมบูรณ์เหมือนใครใคร่ แต่วันนี้ก็เพิ่งเข้าใจไม่มี
ใครไหนจะถูกใจคนทั้งโลก อย่างดอกไม้ที่ราคาแพงก็เหี่ยวเฉาถูกแมลง
กัดกินได้เหมือนกัน หรือเป็นดอกไม้อยู่บนภูเขาสูงชันพอผ่านนานวันก็
ร่วงโรยลงสู่พื้น”

(โครงการเลิศในปฐพี: ภูมิมินท์ บึงขารี่ และศิริวรินทร์ พูลวงษ์, 2564)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับการพอใจในสิ่งที่ตนมี คือ คำว่าดีที่สุดแต่ละคนไม่
เท่ากัน และความสวยแต่ละคนก็ไม่เหมือนกัน แต่ละคนมีความสวยและความสมบูรณ์ในแบบของตัวเอง
จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึง คุณค่าของแต่ละอย่างอยู่ที่คนๆนั้นจะให้ค่าอย่างไร บางคนแค่ดอกไม้
ข้างถนนก็มีค่า ฉะนั้นแล้วความสมบูรณ์แบบและความงามแต่ละคนนั้นย่อมไม่เหมือนกัน เพราะแต่ละคน
ย่อมมีคุณค่าในแบบของตัวเอง

“เราต่างเกิดมาเพื่อมีเวลาที่ไม่สมควร บางคนเกิดมาก็มีต้นทุนที่วางอยู่
รายล้อม บางคนเกิดมาบนความไม่พร้อม แต่เราทั้งหลายต่างก็ต้อง
ยอมรับ ต้องยอมรับว่าที่เราไม่ได้ต่างอะไรกับใครสักคน คือจิตใจของ
เราที่ใช้เก็บเกี่ยวความสำคัญ เก็บบันทึกความงดงามในช่วงที่อยู่บน
เส้นทาง รักษามันให้ต้อยต่ำเก็บมาคิดจนใจบอบช้ำ ประปรณถึงการที่
เราเกิดมาอย่างพึงพอใจ มีแค่ไหนไปแค่นั้นอย่างคอยระวัง”

(สุดทาง: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2566)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับการพอใจในสิ่งที่ตนมี คือ การพอใจในสิ่งที่ตนมีและ
ไม่เอาตัวเองไปเปรียบเทียบกับใคร จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึงว่าคนเรานั้นต่างเกิดมาไม่สมดุลงัน
บางคนเกิดมามีต้นทุนที่ดีบางคนเกิดมาต้องดิ้นรนหลายอย่าง แต่เราทุกคนต้องยอมรับว่าเราก็ไม่ต่างอะไร
กับทุกคน คือ มีจิตใจเหมือนกันแค่เราเกิดมาและพึงพอใจในสิ่งที่เรามีก็เพียงพอ

2.6 การรักตัวเอง หมายถึง การเมตตากรุณาต่อตนเอง การยอมรับนับถือตัวเอง เห็นความสำคัญของตัวเองและเอาใจใส่ดูแลความเป็นอยู่ของเราในทุก ๆ การเติบโตในชีวิตจากการศึกษาพบแนวคิดเกี่ยวกับการรักตัวเอง ดังตัวอย่างต่อไปนี้

“ถ้าตัวเธอนั้นถ้ารักตัวเองมากกว่านี้ วันหนึ่งจะรู้ว่ารักที่ดีเป็นอย่างไร
รักที่มันสมบูรณ์คือการที่รักใคร แล้วรับรู้ว่าได้รักเขาฝ่ายเดียว ถ้าตัว
เธอนั้นห่วงใยตัวเองมากกว่านี้ วันหนึ่งจะรู้สถานที่ดีเป็นอย่างไร สถานที่
ดีก็คือที่ที่มันสุขใจ ไม่ต้องพยายามเพื่อที่เข้าไปเป็นส่วนเกิน”

(เราไม่ใช่ส่วนเกิน: ภูมิมินท์ บึงขารี่, 2567)

จากตัวอย่างข้างต้นเป็นการให้แนวคิดเกี่ยวกับการรักตัวเอง คือ การไม่เอาตัวเองเข้าไปในอยู่ในจุดที่ไม่ใช่ของเรา เพราะถ้าเรารักตัวเองมากพอจะรู้ว่าที่แห่งใดที่จะคู่ควรกับเรา จากเนื้อหาของเพลงเป็นการกล่าวถึง การไม่ยึดยึดตัวเองเข้าไปเป็นความสุขใครถ้าเขาไม่ได้ต้องการ ไม่ต้องพยายามจะเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไหนที่พยายามไล่เราออกมา เมื่อไหร่ที่เรารักตัวเองมากพอเราก็ไม่จำเป็นต้องเรียกร้องอะไรจากคนอื่นและสามารถพาตัวเองไปในสถานที่ที่มีความสุขได้ โดยไม่ต้องพึ่งพาใคร

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาการใช้ภาพพจน์และแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ ภูมิมินท์ บึงขารี่ สามารถสรุปและอภิปรายผล ได้ดังต่อไปนี้

ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของภูมิมินท์ บึงขารี่ ปรากฏดังนี้ จากการศึกษบทเพลง จำนวน 38 เพลง พบการใช้ภาพพจน์ทั้งสิ้น 7 ประเภท พบการใช้อุปลักษณ์มากที่สุด จำนวน 22 เพลง รองลงมา คือ คำถามเชิงวาทศิลป์ จำนวน 12 เพลง อุปมา จำนวน 8 เพลง อติพจน์และนามนัย จำนวน 7 เพลง สัญลักษณ์ จำนวน 6 เพลง และบุคลาธิษฐาน จำนวน 4 เพลง ตามลำดับ

แนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของภูมิมินท์ บึงขารี่ ปรากฏดังนี้ จากการศึกษบทเพลง จำนวน 38 เพลง พบแนวคิด 6 ประเภท ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับความรักมากที่สุด จำนวน 16 เพลง รองลงมา คือ แนวคิดเกี่ยวกับการให้ความสำคัญกับคนรอบตัว จำนวน 9 เพลง แนวคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตให้ดีกว่าก่อนที่จะหายไป จำนวน 6 เพลง แนวคิดเกี่ยวกับความพยายาม จำนวน 4 เพลง แนวคิดเกี่ยวกับการพอใจในสิ่งที่ตนมี จำนวน 2 เพลง และแนวคิดเกี่ยวกับการรักตัวเอง จำนวน 1 เพลง ตามลำดับ

จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าการใช้ภาษาที่ปรากฏในบทเพลงของภูมิมินท์ บึงขารี่ สามารถสะท้อนให้เห็นถึงการนำเสนอภาษาที่สวยงามของเพลงผ่านเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ โดยการใช้ภาพพจน์ในรูปแบบต่าง ๆ ซึ่งทำให้เพลงเกิดความไพเราะและเกิดความน่าสนใจ อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความรู้สึก อารมณ์รวมถึงจินตนาการ สามารถก่อให้เกิดอารมณ์สะท้อนใจกับเพลงนั้น ๆ โดยประเด็นที่พบมากที่สุด คือ อุปลักษณ์ รองลงมา คือ คำถามเชิงวาทศิลป์ ซึ่งการใช้ภาพพจน์สอดคล้องกับงานวิจัยของชูวงศ์ กลิ่นเขา (2548) ที่ศึกษาเรื่อง “การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมเพลงร่ำว” โดยพบการวิเคราะห์ภาพพจน์ ที่สอดคล้องกันดังนี้ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน สัญลักษณ์ อติพจน์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิตชนก ผลาผล (2561) ที่ศึกษาเรื่อง “คุณค่าที่ปรากฏในบทเพลงของ ก้อง ห้วยไร่” โดยพบคุณค่าด้านศิลปะการใช้ภาษา ที่สอดคล้องกันดังนี้ นามนัย บุคลาธิษฐาน ภาพพจน์ อติพจน์ อุปลักษณ์ และอุปมา แสดงให้เห็นว่าบทเพลงนั้นมีกลวิธีการใช้ภาษาในการแต่งเพลงที่สละสลวย มีการเรียบเรียงหรือเรียงร้อยถ้อยคำของผู้แต่งอย่างประณีต แต่ละถ้อยคำย่อมต้องผ่านการคิดและ

ไตร่ตรอง ถึงสิ่งที่ต้องการจะสื่อถึงผู้ฟังอย่างถี่ถ้วน ทำให้เห็นถึงความตั้งใจและเอาใจใส่ของผู้แต่ง ดังนั้นผู้ฟังจึงเข้าถึงบทเพลงนั้น ๆ ได้อย่างลึกซึ้ง

ต่อมาคือ การศึกษาแนวคิดที่ปรากฏในบทเพลงของ ภูมิมินท์ บึงขารี ผู้วิจัยพบว่า ผู้แต่งเพลงมักจะมีการนำเรื่องราวที่เกิดขึ้นในชีวิตที่ได้พบเจอมาแต่งเป็นเนื้อหา มีเอกลักษณ์ของเนื้อหาที่โดดเด่น และบอกเล่าความเป็นตัวเองสูง ทั้งเรื่องราวของความรัก การพบเจอและการจากลา รวมไปถึงความสุขและความทุกข์ในชีวิต อีกทั้งยังมีเนื้อหาการให้กำลังใจและการรักตัวเองอีกด้วย ซึ่งประเด็นที่พบมากที่สุด คือแนวคิดเกี่ยวกับความรัก ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย บุญนำสุขสกุล (2564) ที่ศึกษาเรื่อง “บทเพลงวงบอดี้สแลม : คุณค่าและความคิดเห็นของผู้ฟังเกี่ยวกับผลกระทบของบทเพลงต่อพฤติกรรมของตน” โดยพบเนื้อหาที่สอดคล้องกัน คือ คุณค่าด้านการให้แนวคิด แสดงให้เห็นว่าผู้แต่งให้ความสำคัญกับเนื้อหาของบทเพลงเป็นอย่างดี และเพื่อให้ผู้ฟังได้ประโยชน์จากการฟัง เพราะเพลงถือเป็นวรรณกรรมหนึ่งที่น่าสนใจ ไม่จำกัดอายุ เพศ หรือสถานะทางสังคม

บทเพลงที่จะได้รับความนิยมหรือมีคุณค่านั้น จำเป็นต้องใช้ภาพพจน์เพื่อให้มีภาษาที่สละสลวย และมีการสอดแทรกข้อคิดคติเตือนใจต่อผู้ฟังเพื่อให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบทเพลงของภูมิมินท์ ที่ได้รับความนิยมนั้น เกิดจากความตั้งใจและความสามารถในการเลือกใช้ภาษาและเนื้อหาในการแต่ง จึงนับได้ว่าเป็นบทเพลงเป็นรูปแบบวรรณกรรมประเภทหนึ่ง ที่ควรค่าแก่การศึกษาและทำความเข้าใจ พร้อมทั้งมีประเด็นต่างๆ มากมายไว้เป็นประโยชน์ให้ศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ควรจะศึกษาการใช้ภาพพจน์ที่ปรากฏในบทเพลงของศิลปินอินดี้ท่านอื่น ๆ ที่เป็นที่ยอมรับและได้รับความนิยมในปัจจุบัน
2. ควรจะศึกษาการให้แนวคิดในบทเพลงของศิลปินอินดี้ท่านอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงความหลากหลายด้านกลวิธีการนำเสนอแนวคิด

เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ มลลิกะมาส. (2546). วรรณคดีวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 11. กรุงเทพฯ: รามคำแหง.
- ชิดชนก ผลาผล. (2561). คุณค่าที่ปรากฏในบทเพลงของก้อง ห้วยไร่. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชูวงศ์ กลิ่นเขา (2548). การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมเพลงร่ำวง. วิทยานิพนธ์. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ธงชัย บุญนำสุขสกุล (2564). บทเพลงวงบอดี้สแลม : คุณค่าและความคิดเห็นของผู้ฟัง เกี่ยวกับผลกระทบของบทเพลงต่อพฤติกรรมของตน. ปรินิพนธ์มหาบัณฑิตภาควิชาภาษาไทย บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). วรรณกรรมวิจารณ์. ปทุมธานี : นาค.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2525). วรรณกรรมวิเคราะห์. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). แลลวดวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
- ภูมิมินท์ บึงขารี. (2564). ช่อง Phumin [Official]. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2568
- จาก <https://www.youtube.com/channel/UCTu7lRr5SVFHOtHURmWnlOQ>.

- ภูมิรินทร์ บึงขารี่. (2565). ช่อง Phumin [Official]. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2568
จาก <https://www.youtube.com/channel/UCTu7lRr5SVFHOtHUrMwnlOQ>
- ภูมิรินทร์ บึงขารี่. (2566). ช่อง Phumin [Official]. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2568
จาก <https://www.youtube.com/channel/UCTu7lRr5SVFHOtHUrMwnlOQ>
- ภูมิรินทร์ บึงขารี่. (2567). ช่อง Phumin [Official]. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2568
จาก <https://www.youtube.com/channel/UCTu7lRr5SVFHOtHUrMwnlOQ>
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2554). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชั่นส์.
- ศกุนตลา กระราลัย. (2549). การศึกษาเชิงวิเคราะห์การใช้โวหารภาพพจน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมเพลง
ไทยลูกทุ่ง ศึกษาเฉพาะกรณีของราชินีลูกทุ่ง พุ่มพวง ดวงจันทร์. กรุงเทพฯ :
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิวรินทร์ พูลวงษ์. (2564). ช่อง Phumin [Official]. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2568
จาก <https://www.youtube.com/channel/UCTu7lRr5SVFHOtHUrMwnlOQ>
- สินศักดิ์ ไตรสารศรี. (2538). เพลงเพื่อชีวิต: ภาพสะท้อนการเปลี่ยนแปลงด้านเศรษฐกิจและ
การเมืองไทย. กรุงเทพฯ: สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- สุจิตรา จงสถิตย์วัฒนา. (2548). เจิมจันทร์กัสดาล ภาษาวรรณศิลป์ในวรรณคดีไทย (พิมพ์ครั้งที่2).
กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อริวดี ไถลั้งคะ. (2543). ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Icon Collective. (2568). บทความดนตรีออนไลน์. สืบค้นเมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2568
จาก <https://www.iconcollective.edu>.